

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész evre 10 1/2 — kr.
Félévre 5 — " "
Negyedévre 2 1/2 — " "
Egy hora 1 — " "
Egyes szám ára 1 kr

Felölös szerkesztő: **BARTHA MÓR**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hét hasabos petit sorert 5 kr. Nagyobb tarjedelmű a többzet.
Kraetsek aiku szerint jutányos aron vetetnek fel. Belye: díj nia
den külön beigtatást 30 kr

Erzsébet-rend.

Debreczen, szept. 26.

Az érdemrendek és rendjelek iránt az érdeklődés, a legujabb korban nagyon megcsökkent. Kezdetüket mint lovagrendek az egyházban vették. Ez magyarázza meg sorsukat. Itt az egyház nevezete alatt a r. kath. egyházat értjük, a melynek szervezete hierarchiai rendszeren alapul.

A hierarchia nagyon lejárt magái; tehát a fénykorában létrejött intézményeknek is, a történelem logikája szerint — hasonló sorsuknak kellett lenniök. A pápai hatalom, mint a szolomon monarchia, amidőn elvesztette mindenre kiterjedő tulsulyát, de elvesztette világ-fejedelmi állását és birtokát is: megrendült tekintélyében még a hívők lélkében is; s ezt a tekintélyt legkevésbé sem állítja vissza annak a jaj-vészkiáltásnak hallása, a mit veszteségében hangoztat; s amidőn mindenek okát nem a rendszer tartatlanságában, hanem a hitetlenség és ebből következő elfajulásban keresi. Holott nem ott van.

A felvilágosodás nagyon bevilágította ürességét, vagy a keresztényen céltól elfajulását, s kimondta felette a »mene, ekel, ufarsin«-t; mert nem találja meg benne azon lelki meg-

elégedést adó tartalmat, a minek meg kell lenni oly intézményben, mint az egyház, a melynek magasztós feladata, hogy az embert földi göröngyös pályáján kalauzolja és bizton átvezesse oda, ahol — a hit szerint: »valóságá válik a remény.« A hitét vesztett ember a papok iránt nem közönyös, hanem vagy gunynval illeti, vagy még bantalmazásukra is hajlandó.

A szabadság határozottan elenséges állást foglal el a hierarchiával szembe. Nem azért, mert a szabad ember nem óhajtja a vallásos társadalomban feltalálni eszményét: a szertartásos törvények nyügétől ment emberi méltóságot; s nem tisztelné az olyan egyházat, amely nemcsak nem ellenzi, hanem éppen a keresztényen szabadságra ösztönző intellemmel előmozdítja a politikai szabadságot is... hanem ellenkezőleg azért, mert a hierarchia egész szervezetében, miként céljában a legmervebb abszoluthatalom sem mint ilyen, a világi fejedelmek közt is a legabszolútabbakat tekinti kebel-barátjának, míg a liberalizmus iránt átkot szóró gyűlölettel viseltetik.

Nem csuda tehát, ha oly intézmények, amelyek ily egyházban keltek ki: már az emberi méltóságához illő szabadságra, csak törekvés korában is, hitelüket veszítik; s még ha szemnek teiszó

dekorációkkal járnak is, miot az érdemrendeket egyáltalában nem keresik, előitéleteken felülemelkedő, erkölcsi tartalommal bíró, önérzetes emberek.

De hogy nem keresik! mondja egyik s másik barátunk, aki a hiúság vásáran tolakodó sokaságot szemléli és látja: miként törnek sokan még most is egyik-másik rendjelért

Hiszen, éppen ez a tapasztalat, hogy vásári cikké lettek s megfizetett közvetítéssel egészen érdemtelenek is megszerezhetik; némely fejedelmecskék meg nagy készletet hordva magokkal — uton-utfélen osztogatják: éppen ez a tapasztalat szállította le végképp hitelüket és becsöket annyira, hogy önérzetes, a jót nem jutalomért, hanem benső érzésből cselekvő ember, szánalommal, vagy éppen lenézéssel tekint egyik-másik olyan dekoráltra, aki megszerezte, mert volt pénze; vagy volt hajlékony dereka alázkodáshoz, vagy volt komoly politikai tartalom nélkül, minden szolgálat megtételére való készsége, valamely uralkodó párt támogatására.

Ha az érdemrendek történetét vizsgáljuk: arra a tapasztalatra jutunk, hogy azok — letűnt, vagy letűnőben levő abszolút-monarkhikus-feudalis kor régiségi muzeumba való maradványai a mai korban, a mikor a társadalomban, minden embernek öntudatos méltósággal, tevékenynek kell lennie — jutalom vá-

Egy ifju temetésén.

A Debreczen tárczája.

Irta: **Mádai Gyula.**

(Polgári Gyula emlékére.)

Igy végeztetett el...!
A zordon végzettel
Ki szállhat már szembe...!
Ne is zokogjatok,
Hisz őt az angyalok
Hittak fel a mennybe.

Igy végeztetett el...
S míg ti könnyetekkel
Öntözték sirját
Fent az angyalsereg
Dalt hozsánnát zeneg,
Hogy már őt is bírják!

Igy végeztetett el...
Zokognunk hat nem kell,
Meg csak a porrészt halt;
De a szent vagy, eszme,
Ha it porba veszve:
Ott fenn nyer diadalt.

Nézzetek az égre!
S ott szent tűzben égve
Egy kis lényjelt láttok:
Ott égi ajakkal
Mosolyog egy angyal
Gyászolok ti rátok.

Az ősz kezdetén.

A Debreczen tárczája.

Irta: **Iványi Ödön.**

A lombok sárgulnak, hideg szellő löki földre a hervadt leveleket s a bikaayal, mint egy ho szá sohaj, huzódik el a szürke felhők alatt.

Ősz van. A szőlőt már itt-ott megfosztották hejától, a kukoricza megszűnt a nyulak rejtekhelye lenni.

A kalendarium csinálók már kirukkoltak gazdag tartalmu naptáraikkal, szóval: minden azt jelzi, hogy az ősz megkezdődött.

De a sárguló lomb, a fec-kék eltavozása, a csillagok járása ma már nem modern jelzése az ősz kezdetének.

Az ősz akkor veszi kezdetét, midőn az utolsó szalmaözvegy utoljara sétal végig az aszfalton s este a kávéházban asztalczimboráinak búskomoran jelenti be, hogy holnap megérkezik a felesége!

Régeste, még mikor VII. Gergely pápa kalendariumcsinálással foglalkozott, nem ismertek ezt a modern jelzést az évszakok kezdetének.

A mai nemzedék nem ad semmit a kalendariumra. A tél akkor kezdődik, mikor az első szánkó iramlík végig a tavon, kipirult mosolygó arcokkal, mikor a korcsolyató befagyott hátára először lép a felfegyverezett piczi láb; a tavaszt az ibolya kezdi meg s

az első tavaszi kalap, nem pedig a fecske és az unalmas gólya; a nyár akkor kezdődik, mikor a feleség így szól a hazi doktorához:

»Ugye-e doktorkam, fürdőbe kell mennem?« Akkor kezdődik, mikor a vendéglőkben és kávéházakban éjjelező legények barmulva látják, hogy társaságuk szaporodik s olyanok kal, kik egész telen át otthon kosztoltak és a nyilvánosság előtt csak szoknya mellett jelenek meg. Akkor kezdődik a nyár, a szalmaözvegyek szaka.

Elinte a társadalom észre sem vette ezeket az emberfajokat, de mióta a görösök, migrének, idegesség divatossá lettek az aszszonyoknál, azóta a szalmaözvegyek egész hadsereget képeznek a városokban.

Jambor faj ez. Legényes életmódját rég elfelejtette, beleszokott a hazi rendbe s eleinte szinte pirul, mikor ott kell hagynia üres otthonat es kávéházban kell megjelennie. Az első este haza megy kapuzaras előtt, a második este már kapupenzét fizet, a többi esték azután többnyire olyanok — hogy holnap végződnék.

A szalmaözvegyek faja nagyon tisztességes faj s épen azért megérdemelnék, hogy a csillagaszok beveggyek őket az évszakváltozásokat jelző égi jegyek közé.

Az aszszony tehát elmegy fürdőzni s kezdődik a férjek szalmaözvegyi állapota és a világ nyara.

A menyecske görceit, migrénjét, idegességét teljesen kigyógyíva, vagy a szüreti

rása nélkül; mert a jócselekedet magában hordja jutalmát s nem jutalmazható külső, kiváltságos kitüntetésekkel.

Éppenezért s z a b a d - á l l a m o k az érdemrendeket, a melyek feudális jutalmakképpen alapítottak s ilyen elkötelezettségekkel jáának: egészen megszüntették; ha pedig megtartották, vagy alapítottak valamely érdemrendet, adnak érdemjelt, vagy érdem-érmét: az, nem uralkodóház, vagy személy alapítása; hanem a köz társadalomé; s nem jutalom, de elismerés: a tudomány, irodalom, művészet, kereskedelem, mezőgazdaság, ipar és erkölcsi jótekonyság terén elért, kimagasló eredményekért, vagy buzdító s olyanokra.

Mi sem vagyunk másfajta jelvénnyeknek barátai... de ilyeneknek aztán igazán barátai vagyunk, azon indokossal, hogy a jócselekedetek terén még nem vagyunk oly biztosak, hogy buzdító erkölcsi elismerés külső jelei iránt közönyösesek lehetnénk.

Ebből a szempontból üdvözöljük az **Erzsébet-rendet**. Mert habár királyi alapítás is ez és csillogó kereszt-jelvényvel jár s egyházi szentnek tiszteletével is kapcsolatos: nem perhorreskálhatjuk; mivel mi még mindig alkotmányos monarchikus nemzettel vagyunk s azok is akarunk maradni... tehát a Király előttünk a Nemzet csúcspontja, melynélfogva az **Ő** nemes intenczióból eredő kezdeményezését tisztelettel fogadjuk. Thüringiai S. Z. Erzsébet tiszteletére alapításban (bárha ez r. kath. felekezeti izü) sem ütközünk meg, mert hozzávagyunk szokva, hogy a királyi ház r. katolikus; aztán az, magyar — II. András királyunk eré-

nyes leánya, nemzeti szent; csak azt a hibát találhatjuk benne, hogy az alapítólevél, miért nem »Magyar szent Erzsébet« nevezze hát. Tudjuk azt is, hogy az érdemrendek egyházi melegágyból keltek ki, legtöbbször szentekre is vonatkoznak; s hogy a kereszt a rendek eredete óta, mint rendjel-keresztény államokban elfogadott jelvény sat. sat. — Abban pedig, hogy a Magyar-Nemzet iránt, oly áldott vonzalommal viseltetett királyasszonyt tisztelte meg a király, nevére rend-alapítással, mintegy azt fedezzük fel, hogy az **Erzsébet-rend mindenek előtt Magyar-érdemrend**. Azután hogy a hitvesi, anyai, vallási, jótekonysági, emberbaráti téren, nő által szereshető érdemekért, a melyek az üdvözültnék egyéniségét, egész jellemét tették — megtisztelő — és érdemek szerzésére buzdító alkotás: ebben a nő társadalmi fontos szerepének elismerését és emelését méltó helyesléssel kísérjük; s nincs más óhajásunk, hogy ne legyen ez arisztokratikus rend, hanem hassa át Nemzetünk minden osztályát; mert ha egy szegénysorsú anya a Hazának és Trónnak nagyérdemű fiát szült és nevelt: valjon kevesebb érdeme volna-e, mint a magas születés és kedvező anyagi viszonyok közl ugyanazt tett anyának? sat. sat.

A legértékesebb, hervadhatatlan emlék-koszoru ez temetése napján — Szept. 17. — királyi férjétől, a felejtetlenné koporsójára téve! És az első rendjel adományozása annak a Magyar nőnek, aki utolsó sóhaját fogta fel... elszállt lelkének utolsó barátja volt!! Mily kegyelet, mily szeretet és méltánylat nyilatkozik az alapítás-

ban s az első adományozásban egyaránt.

Más érdemrendek kora lejárt, hiteket jóformán elvesztették. Az Erzsébet-rend a benne nyilatkozó szent kegyeleti, erkölcsi érzésért, korunkba beillő, általános becsü, legnemesebb célú alkotás s Nemzetünk előtt feledhetetlen Királynénk érdemeért, emlékeért kiválóan becses.*)

a-r.

Törvény a királynéről.

Budapest, szept. 24.

A képviselőház igazságügyi bizottsága már elkészült azzal a jelentéssel, a melyben a megdicsőült királyné emlékéét megörökítő törvényjavaslatot a képviselőháznak elfogadásra ajánlja. A jelentés amelyet a mai ülésen terjesztettek a Haz elé, egész terjedelmében így hangzik:

Tisztelt képviselőház!

A dicsőült Erzsébet királyné emlékének megörökítését célzó törvényjavaslat benyújtása folyamán képezi az országgyűlés idevonatkozó határozatának, ami által a törvényhozásnak alkalom nyújtatik a nemzet nagy kötelességének teljesítésére: az imádott királyné iránti kegyeletének s örök halálának legmegfelelőbb tanúsítására... Nagy királynénk ma már a történelemé!

Közjogunk szerint a királyné — ha mint ilyen megkoronáztatik is — az államügyek intézésében részt nem vesz, — midőn tehát megdicsőült királynénknak emlékéét örökítjük meg: nem a királyi hatalomban részes felkent hitvestárs közjogi tényeire gondolunk hanem az örökre feledhetetlen királynékat nemzetünk iránt érzett azon ragaszkodásáról amelynek a mostani közjogunk alapját teremtő kiegészítés létrehozásában történelmi része volt, azon kiegészítésben, mely a király és nemzet érdekeit s érdekeit a koronázásban forrasztotta össze s tartja ma is és jövőre is együtt!

A gyászos véget ért nagy királyné elköltözésével a magyar nemzet állami életének egyik fenséges s pótolhatatlan drága tényezője tűnt el. — s lőn fényes alakjával szegényebbé, de viszont történelmünk és ez által irányított jövőnk gazdagabb lett egy eszményvel: a magyar királyné eszményével; — hosszú idők után ő volt az első, aki megtanulta, megszerette, és szeretettel beszélt a nemzeti nyelvünket, — megértette a szabad-ághoz és a történelmi jogaihoz ragaszkodó nemzetnek sérelmeit s szenvedéseit, küzdalmát állami önállóságáért, felfogta jogos törekvéseinket, magáévá tette aspirációinkat, s mindezeknek ihletett támogatója, pártfogója lőn felkent hitvestársának a nemzet nön szeretett királynéjának!

Az, a mi nemzetünkben nemes, nagy, fentartó tulajdonság van, senki úgy meg nem értette, — s azoknak így biztosított a változhatatlan érvényt, elismerést, becsületet! Viszont az ő nagy szívét, magas röptű szellemét megnyilvánulásait, majd niobei anyai fájdalmait senki úgy át nem érezte, mint nemzetünk!

A magyar nemzet legigazabb barátját vesztette el benne, akinek sirjánál a nemzet és király érzése újra széttéphetlenül egybeforr s a jelent a jövővel köti össze ezen együttérzés, midőn benne a magyar királynénak eszményképét örökíti át a jövőbe nemzedékekre.

Szentelt alakja mint ideál és nemzetünk iránti érdemei méltóvá teszik arra, hogy a kegyelet örökre óvja meg emlékéét a megsemmisüléstől.

*) E czikk szolgáljon lapunk olvasóinak figyelemztetésül e számban ily cím alatt »Érdemrendek és Rendjelek« megkezdett és folytatolag közlendő tanulmányra.

idényt átélve, hazafele készül: kezdődik az ős, a szalmaözvegyek szabadságának vége.

Most már tehát nálunk az ős csakugyan beállott, mert alig látni egy-egy különös »szerencsevel« rendelkező ferjet, ki meg mint szalmaözvegy kerülgeti az aszfalt szeptjeit.

A kik még szalmaözvegyek, azok esténként ott ólalkodnak az érkező vonatknál, várva a megszalmaözvegytelenítő hazi angyalt, ki rendesen duzzadtan, pirosan omlik a varakozó ferj karjába.

De különben nemcsak a házi fecskék fészekre való visszaszállása jelzi az ős kezdetét. Mikor a hidegebb szellő fujdogalni kezd s a távolból már megérkezett a hazaérkezést jelző utolsó levél, a szalmaözvegyek lenajtott f ijel kezdenek sétálgatni; este úgy tesznek, mintha nem akarnának a pohárhoz vagy a kertyához nyulni, elmondják még azt is, hogy hazas életük alatt elszoktak tőle, nehogy meg legényegben élő barátaik rapirtsanak veletlenül.

A fő egy szalmaözvegy vállán a feleség hazatérési idejének közeledtére mindig aggodalmasabb, mindig nehezebb lesz, mert a beszámolón dolgozik.

Könnyű lenne a szabad állapot, ha megszünté csak az évszak megváltozását jelent ne, hanem az az asszony, aki szabadságot ad a ferjnek, számon kerli tőle, hogy miképp, hogy mivel, hol, mikor és mely eszközök által töltötte el szalmaözvegyi állapotát? Csak azért is megkérdi, hogy őt ne vonják kérdőre.

Ő azonban mindent megirt és gyakran irt a cziczusnak, de mit csinált az özvegy cziczus míg ő kéjelgett a tenger hullámaiban. Svájcz balzsamos levegőjében, Tatra-Füreden vagy Koritnyicán. Ez a kérdések kérdése. És ezt a visszatérőnek meg kell vallani, mert

különben rögtön visszakapja a görcsöket s a szalmaözvegyesség kárba vész.

Október elején, szeptember végén tehát hervad'an, megtörtén hajlanak le a fák lombjai, a száraz levelek tova szállinganak a törzstől, hasonlóképpen lehajta bánatos fejét a szalmaözvegyek csoportja is. A kedves sokszor már Püspök-Ladányon van s a beszámoló még sincs készen.

A nyár szalmaözvegyei busan szoritnak kezét egymással szeptember végén és október elején s csak ily egyhangú szavakkal társalognak egymással:

- Meddig?
- Holnapig:
- Te?
- Elindult!
- Érkezik?
- Nemsokára!
- Servus!
- Pa!

Azutan oly erősen és bensőleg szoritják meg egymás kezét, mintha örök ultra meennek, pedig csak az a bajuk legfeljebb, hogy az anyósok is megérkeznek a feleségükkel.

Határozottan állíthatom, hogy az ős Debreczenben beállott, szalmaözvegy alig ódöng az aszfalton, már pedig ha ilyen nem létezik egy sem a városban, akkor mérget vehet rá még a legjobb kalendáriumcsináló is, hogy a kökényt már megcsipte a dér és a feleségek visszatértek, azt a férjek arczaik kívül az is igazolja, hogy a lakás ablakai nyitvák s megkezdődött az őszi nagy takarítás.

Még eddig én is biztam a nyár tartóságában, de ma már csakugyan beismerem, hogy beállt az őszi idő, mert feleségem hazaérkezett! Legszebb is az őszi évszak!

Vajha szentelt hamvait hazai földünk fogadhatta volna magába! De midőn ezt a végzet tőlünk megtagadta, örök nyugó helyét neki a hálás magyar nemzet szívében biztosítja törvénykönyvünk ezen lapja is, mely mint a fájdalom apothéozisa fogja sírjához, emlékéhez vonzani minden időknek hű magyarjait!

E tudattól áthatva, a nemzeti kegyelet emelkedett erzetével ajánljuk a betérjesztett törvényjavaslatot mellékelt és aidoigozott szövegében elfogadásra.

Dr. Szivák Imre s. k. Fabiny Teofil s. k.
jegyző. elnök.

A javaslatot Győri Elek szövegezésében fogadták el, mely következőleg szól:

Törvényjavaslat dicsőült Erzsébet királyné emlékének törvénybe iktatásáról.

Ö császári és királyi felségét, Erzsébet királynét a Mindenható kifürkészhetlen akaratát elszólítván az élők sorából, a törvényhozás a megdicsőültnek emlékét a következőkben örökíti meg:

1. §. Hőn szeretett dicsőült Erzsébet királynénak, a haza jótévő nemtőjének a nemzet haláljával és kegyeletével őrzött aido emléket törvénybe iktatja.

2. §. Elhatározza, hogy a megdicsőült hű méltó emlék allitassék fel az ország fővárosában önként megindult országos adakozás ntján begyűlt összegek felhasználásával; s e czélból a szükséges intézkedések országos bizottság kiküldésével azonnal megtéte-senek.

3. §. A tett intézkedésekről, azok eredményéről s az emlék ügyéről általában az országgyűlés mindkét hazának minden év végén jelentés teendő mindaddig, míg az emlék tette fel nem lesz állitva.

4. §. E törvény kihirdetése után azonnal életbe lép s végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Az előadói jelentés hitelesítésével az ülés 8 órakor ért véget.

Fölöszlatták az udvartartást.

Budapest, szept. 24.

Hogy Erzsébet királyné nincs többé, szomorú tétlenségbe jutott az udvartartása. A király most a boldogult királyasszony körül szolgálókat teljesítő személyeket fölmentette állásuktól, de azoknak, akik a tragikus percekben a királynénak segítségére voltak, most halálját nyilvánította. A király közzövetét ki-fejező legfelső kéziratok és közlések így hang-zanak:

Kedves Berzeviczy! Feledhetetlen, Istenben nyugó Nőm, Erzsébet Császárné és Királyné oldalán áldozatkész gondoskodással és legteljeseb odaadással teljesített hű szolgálatai elismerésül adományozom önnek vaskoronarendem első osztráját, a díj elengedésével.

Kelt Beesben, 1898. évi szept. hó 21-én,
Ferencz József, s. k.

Kedves Harrach grófné!

Midőn Önt Istenben nyugó Nőm, Erzsébet Császárné és Királyné oldalán viselt főudvarmesternői állásától kegyelemben fölmentem, szükségét érzem annak, hogy az Ön loyális készségéért, melylyel ez eivállalt szolgálatot teljesítette, valamint az odaadásért, melyet a boldogult Császárné és Királyné földi maradványainak hazahozatalánál tanusított, legmelegebb köszönetemet nyilvánítsam.

Kelt Bécsben, 1898. évi szept. hó 21-én,
Ferencz József s. k.

Ö császári és apostoli királyi felsége, f. é. szept. 21-én kelt legfelső kézirattal, a néh. Császárné és Királyné Ö Felsége udvartartásának feloszlattása alkalmával Bellegarde

Ferenc gr. titkos tanácsosnak, mint néh. Ö felsége főudvarmesterének, kötelességü odaadással teljesített kitünő szolgálatait, legmagasabb köszönetét és elismerését nyilvánítani, tolnai gróf Festeticz Mária udvarhölgynek pedig, valamint Ferenczy Ida fölolvasonőnek, néh. Ö felsége oldalán sok éven át fára hatlan odaadással teljesített hű szolgálatainak elismerésül, az Erzsébetrend I. osztályát legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ö császári és apostoli kir. felsége továbbá ugyanezen alkalomból Barker Frigyes fölolvasonak a Ferencz József rend lovagkereszjét, nemes Meissl Marianna és nemes Henicke Mária komornának a koronás arany érdemkeresztet, az első részere egyidejűleg a komorna asszonyi cím adományozásával, továbbá Gerstner Rudolf komornyiknak a kor. arany érdemkeresztet, Ceilert Ádám udv. lakájnak, az arany érdemkeresztet, Ceilert Ádám udv. lakájnak, Siepl József udvari kocsisnak, Egerer Albert, Hanek Eduárd és Anton Ferencz udvari lakájoknak, valamint Merz Menyhért udvari házi szolgának a koronás ezüst érdemkeresztet, Lengyel Ferencz, Köhler Jakab, Oplistul Jakab, Köller János Doga György és Kovacsics Antal udvari lakájoknak az ezüst érdemkeresztet, Kreesz Anna kamarai ruháárnoknőnek pedig az Erzsébet-érmét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ö császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi szeptember hónap 21-én kelt legfelső elhatározással, Mader Eduárd utazási ellenőrnek és dr. Kromar Jenő udvari fogalmazó segédnek a Ferencz József-rend lovagkereszjét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ö császári és apostoli királyi felsége folyó évi szeptember hónap 22-iken kelt legfelső elhatározással, Fandl Anna komornának az Erzsébet érmét és Wagner Ignác komornyiknak az ezüst érdemkeresztet kegyteljesen adományozni méltóztatott.

BELFÖLD.

Az osztrák birodalmi gyűlés megnyitása ma történt meg a képviselőház első ülésével. Megkezdheti tehát a komoly munkásságot. De vajon a helyzet olyan-e, hogy ezt komolyan vegyük és kielégítő várakozással megtiszteljük, amikor a helyzetből azt következtetjük, hogy a gyűlést az elnök és a kvóta-bizottság megváltoztatása után ismét elnapolják.

A trónbeszéd most is elmaradt.

A nemzeti párt harccképessége.

Az országgyűlési nemzeti párt tagjai 24-én délután hat órakor értekezletre gyűltek össze, melyen megállapították a Bánffy-kormány-nyal és a kiegyezési javaslatokkal szemben követendő maguktartását. A hozott határozat nem meglepő, mert teljesen megfelel a nemzeti párt eddig vallott programjának és megegyezik azokkal az értetésekkel is, — melyek felől már napokkal ezelőtt hiralással voltunk, hogy t. i. nincs az ellenzéki pártok közt e tekintetben eltérés.

Gróf Apponyi Albert és elvtársai szigoruan ragaszkodnak ama régebbi kijelentésük-höz, hogy a kiegyezés előtt más napirendhez hozzá nem járulnak, a kiegyezési javaslatokra vonatkozólag pedig álláspontjukat ahhoz szab-

ják, hogy azok mennyiben felelnek meg az 1867. XII. t.-czikk követelményeinek. A nemzeti pártnak ez a hivatalosan bevallott harcckésztsége mindenesetre élénk világot vet azokra a tendenciózus híresztelésekre, melyek a képviselőház az ellenzéki pártjának frontváltoztatásáról akartak, vagy legalább is szerettek volna tudni.

Az értekezlet lefolyásáról csak az egy-értelemmel hozott határozatot közöljük:

Mint hogy a kormány még most sem felelt meg abbéli kötelességének, hogy a kiegyezési kérdésekre vonatkozó terveit tüzetesen megismertesse, a párt — hiven a mult napok vitái alatt kifejtett álláspontjához — semmiféle napirend megállapításához nem járul mindaddig, míg a kormány a házat a nevezett ügyekre nézve fel nem világosította.

Ezzel kapcsolatosan szóba hozatván magának a kiegyezésnek a válsága, többek egyértelmű felszólalása oda irányult, hogy a párt magatartását attól tegye függővé, vajjon a kormány előterjesztései az ország anyagi érdekeinek és az 1867. XII. t.-cz. követelményeinek megfelelnek-e; ezek az előterjesztések tehát bevárandók, mielőtt a part végleg határozná.

A csillagvizsgálók gyűlése.

A csillagvizsgálók nemzetközi egyesületének 17-ik közgyűlése tegnap délelőtt kezdődött Budapesten az akadémia disztermében. Vagy ötven csillagász jelent meg a közgyűlésre, köztük több nő is, a kik férfi kollegáikkal együtt eljöttek, hogy meglátogassák a magyar fővárost, mely most üdvözli falai között először az illusztris egyesület tagjait. Reméljük, hogy jó emlékekkel fognak körünk-ből tavozni, a mennyiben a fogadásokra alakult bizottság mindent elkövetett, hogy a komoly munkálkodás mellett kelemessé tegye külföldi tudósok számára a budapesti időzést.

Az ülést W l a s s i c s Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter nyitotta meg franczia nyelven elmondott beszéddel üdvözölte a megjelenteket. A beszédből, mint magosan kiemelkedőt közöljük:

A csillagászati tudomány terén kifejtett sikeres tevékenysége mellett természetesen régóta érzett szükség Magyarországon állami csillagászat felállítására s az egyetemeken csillagászati tanszék szervezése.

Kiváló örömmel szolgál, hogy már ez irányban is haladásról szólhatok.

Konkoly Thege Miklós, a kiváló magyar astrofizikus, ki itt ül az önök disze sorában, ö-gyallai csillagászatát ajándékként felajánlván az államnak, ö császári és apostoli királyi felsége legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy ez ajánlat elfogadásával az állam-szillagászat felállítására s az egyetemeken csillagászat tanszék szervezése.

A csillagászat bizonyos kapcsolatba kívánom hozni a felsőbb oktatással is és mindenesetre ezen első lépésből önként fog kifejlődni a többi szükséges lépés, melyek felvirágoztatják nálunk is a csillagászat tudományát, mely tudománynak ugy a multban, mint a jelenben több jeles művelőt nyujtott már a magyar föld.

De ezentul mi is rendesen akarunk részt venni a szivoru folytonosságban fejlődő csillagászat tudomány belterjesebb művelésében. Leikesítsen bennünket az a tudat is, Ptole-mens óta a legnagyobb csillagász, Regiomon-

tanus itt a budai vár körül Mátyás király udvarában hosszú ideig időzött és dolgozott. Azt akarjuk, hogy itt a magyar haza területén az asztronómia és asztrófizika minden ága termékeny művelésre találjon, hogy hazánk is járjon hozzá a legfenségesbb tudomány: a csillagásza továbbfejlesztéséhez.

En reményem, ha egész erővel és egész akarattal karoljuk fel ez ügyet, a tudomány terén is méltó tarsi lesz hazánk a nyugoti művelt államoknak.

E reménységemben még egyszer a legmelegebben üdvözlöm önöket, tisztelt uraim és hasznos munkálkodásukhoz — melynek már annyit köszönhet az emberiség — a legszebb sikert kívánom.

Wassics után Eötvös Lorand az akadémiára elnöke üdvözölte és megnyitotta a gyűlést.

Uj tagokul magyar részről fölvettek Harkányi Béla bárót, Wonoszek Antal tanárt, Hoffmann Ottót, Liptay B. bárót, Kremetics Ödönt, Majlath József grófot, Zagoni Bodola Lajos tanárt, Paul Ferenczet, Kövesligethy Radó műegy. tanárt.

A jövő közgyűlés helyeül Heidelbergát tűzték ki.

A tanácskozásokat ma d. e. folytatták. Az első ülés után a kongresszusi tagok tiszteletére Wassics miniszter dejeuner adott, amelyen 55 külföldi tagon kívül számsan voltak hazaiak is jelen.

Wassics köszöntött először szokás szerint a királyra, úgy elítelve a királyt, mint aki ötven év óta áll a latorok között, ami persze magyar közjogiag nem úgy van. E tévesztést a miniszter nyelvelőtlenségének tulajdonítják.

A kínai államcsiny.

— Saját tudósítónktól. —

Berlin, szept. 24.

Sanghaiból érkező újabb táviratok megerősítik a kínai császár meggyilkolásáról szóló hírt és hozzátélik, hogy a császárt előbb arra kényszerítették, hogy a császárnét régensnővé kinevező okmányt aláírja s azután nyomban megölték. Hír szerint Li-Hung-Csang vezette a gyilkosokat a császár szobájára. Cu-Hszi özvegy császárné ma fogadta az ország nagyjait, akiket arról biztosított, hogy senkinek sem lesz bántódása, ha másközlömben nem vét az ország törvényei ellen. Ito marku, japáni követ valószínűleg elutazik Pekingből, egyelőre ki sem mer mozdulni lakásából, mer bérrelt gyilkosoktól fél. Hír szerint fő fogjak oszlatni a csungli-jement es helyébe miniszteriumot fognak kinevezni. A miniszterium elnöke valószínűleg Li Hung-Csang lesz.

London, szept. 24.

Egy Sanghaiban megjelenő angol újságnak pekingi tudósítója autentikus értesüés alapján megczafolja a kínai császár halálának híret. A kínai kormány kétezer tael jutalmat tűzött ki annak, aki a megszökött Hang-Ju-Vaj-t elfogja. Hang-Ju Vaj volt a császár tanácsadója, most öt vadolják azzal hogy a császárt megakarta gyilkolni.

London, szeptember 24.

Mint a Timesnek jelentik Sanghaiból, az odaváló taotai Pekingből azt a parancsot kapta, hogy tartóztassa le Hang-Ju-Vajt, a császár eddigi főtanácsosát, aki a regenségi ediktum következtében szerdan a Jardinetársaság egy gózhajóján Pekingből allitólász Sanghaiba ment. A taotai az angol konzul támogatását kérte Hang letartóztatására, azt mondván, hogy Hang egy hivatalától megfosztott gonosztevő. Nyilvánvaló, mondja a Times levelezője, hogy a császárné partja szükségnek látta a reformator elmozdítását s ha sikerül Hangot letartóztatni, valószínűleg nyomban ki fogják vegezni. Ugyanez a lap jelenti, hogy Sanghaiban a tisztviselők általában hitelt adnak a császár haláláról szóló híreknek.

A Daily Mailnek Sanghaiból azt jelentik, hogy Hang-Ju-Vaj elmozdítását az orosz párt kívánta. A brit érdekek védelmére Nagy-Britannia sürgős eljárása szükséges.

London, szept. 24.

Sanghaiból érkezett távirat szerint, melyet több idevaló lap közöl, a brit konzul tiltakozott az ellen, hogy átvizsgálják a brit hajókat Hang-Ju-Vajnak, a császár volt főtanácsosának letartóztatása végett. A távirat megjegyzi, hogy a kelet-ázsiai brit-hajóraj Takuban csapatokat szándékozik partra szállítani.

Veji-Hái-Vej, szept. 24.

A Centurion nevű brit hadihajó ma lepecsételt rendelettel hirtelen elindult innen. Azt hiszik, hogy Takuba megy és Csefunál hozzacsatlakozik a Victorion, Narcissus, Hermione, Same, Hart és Alecity nevű hadihajó is. A helyzetet igen komolynak tartják.

Majna-Frankfurt, szept. 24.

A Frankfurter Zeitung-nak jelentik Tien-Csinből: A va-uti összeköttetés Tien Csin es Peking közt megszakadt. Nyugtalanító hírek jarnak szájról-szájra.

Hajduvármegye közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 26.

Ma d. e. 9 órakor kezdődött meg Hajduvármegye őszi közgyűlése gr. Degeföld József főispán elnökölte alatt. — 164 pontból álló tárgysorozat letargyalasat kezdettek meg, melyek közül nem egy kiváló fontossagu.

A bizottsági tagok szép számmal gyűltek össze, sűrű sorokban lepték el a helyeket, mintegy jelezve, hogy megyéjük iránti szeretet munkálkodik bennök. A főispán elnökön kívül ott voltak a gyűlésen Rasó Gyula kir. tan. alispán, Wespremy Zoltán főjegyző dr. Czeglédi főügyész, dr. Losonczy Almos főorvos, Ferenczy főszolgabíró, Padrah Sandor kir. közjegyző stb.

A közgyűlés megnyitása.

A gyűlést 10 órakor nyitotta meg a főispán. Meghatóan emlékezett meg a mi jó királynénk haláláról, kit mar több mint két hete gyászol mély égető fájdalommal minden magyar. Indítványozta, hogy emléket örökítse meg a közgyűlés jkőnyvében. Az indítvány egyhangu elfogadása után Wespremy Zoltán főjegyző felolvasta a királynak nepeihez intézett kiáltványát. Majd Rasó Gyula jelentése következett, ki beszámolt a megyei küldöttség bécsi utjáról s arról, hogy a királyné ravatalára a megye közönségének nevében díszes koszoru helyeztetett. Majd indítványt terjeszt a törvényhatóság elé arra nézve, hogy az a királyné elhunya feletti gyászat es részvétét fejezze ki.

Indítványozza tovább, hogy a királyné szobrára adjon a megye 1000 frtot, a maga területén indítson gyűjtést s vegre Ö felségéhez intezzen részvétiratot. A közgyűlés mind egyik indítványt egyhangulag elfogadta.

Ez után az alispáni jelentés következett, mely a megye három lefolyt hónapi állapotáról nyújt valóságos képet. Megnyugtató volt a jelentés a közgyűlés el is fogadta egyhanguag. Kihirdettük azután egy csomó, az Országos Törvénytarba felvett törvény. Majd a belügyminiszter szabályrendelete, mely az ebtartást módosítja; ugyszinten felolvastatik a belügyminiszter azon leirata, mely a be nem hajtható iskolamulasztási bírságoknak nap-szam munkára való atváltoztatásáról alkotott megyei szabályrendeletet megsemmisíti.

A díjnokok kérelme.

Nyolcz diurnista körmöl havi 30 frtert a megyenél. Eöböl a neveltségesen csekély fizetésből nem képesek existálni, instancziat terjesztettek tehát a megyéhez, hogy a díjnoki fizetést 400 frtra emeljék fel.

A bizottsági tagok ma jó kedvben léven, szívesen megszavaztak a 400 frt fizetésemelest s boldogga tettek vele 8 szegény embert.

Elfogadnak s tudomásul vesznek egész csomó jelentést, melyből fontosabb a földmívelésügyi miniszter felhívása, mely gazdasági felolvasások rendezesét czélozza.

D a v i d h a z y Sándor aljegyző részére engedélyezett 4 heti szabadság idő szintén tudomásul vétetik.

Alispán javaslatot terjeszt elő az év végén kilépő bizottsági tagok helyének betöltése iránt. A közgyűlés csatlakozik az előterjesztéshez s november 13-ára tűzi ki az uj tagok választását.

Liptómege átirata Zimándiék ellen.

A reakció sötét lovagjai gyalázatos tettekkel felhaboritottak az egész országot, Kossuth emléket gyalázó könyvük es annak terjesztése annyira megbotránkoztat minden igaz szívű magyart, hogy a törvényhatóságok Liptómege indítványára egymásután fejeztek ki legmélyebb megvetésüket a nyomorultak iránt.

Liptómege a mi törvényhatóságunknak is megküldte javaslatát, mely mely megvetést fejez ki Zimandi es Zelenyak iránt.

A közgyűlés a főjegyző előterjesztése szerint legnagyobb megbotránkozását es undorot fejezte ki a két papi ruhába öltözött veszett kutyá iránt.

Leváltárba való.

Egy nagy csapat kérvény került ezután tárgyalas alá. Kérnek szoborra, iseségek javára egyesületi czelok támogatására.

Mivel a jelen közgyűlés a királyné szobrára, való gyűjtést határozta el, addig, míg ez folyik, nem szándékozik más bármely nemes czel érdekében propagandát csinálni a királyné szobrának rovasára.

Az összes kérvényeket egyszerűen a leváltárba helyezik.

H Nanás város közgyűlése Udvarhelyi József közgyűlési tagsági jogát megsemmisítette. Udvarhelyi ez ellen fellebbez a megyéhez. A megye allandó választmánya azt az előterjesztést teszi, hogy a közgyűlés határozata oldassék fel. Ezt a határozati javaslott Berencsi Gyula bizottsági tag megdosisával fogadják, mely szerint Udvarhelyi ügye a h. nanási igazgató választmányhoz küldik meg, majd ez fogja meghatározni, vajjon Udvarhelyi t megülni-e a közgyűlés tagsági joga.

Az ezután előterjesztett határozati javaslatokat, igen csekély megváltoztatással ki vétel nélkül elfogadják.

A gyűlés lapunk zártakor még folyton tart.

H I R E K.

Nyilvános köszönet.

Fenkölt lelkü honfitársak es honleányok, a kik ama lángoló hazaszeretettel írott könyvet részint megvették, részint megrendeltek, a mely könyvvel e lapnak társszerkesztője es főmunkatársa dr. Király Péter »A magyar nemzet pusztulása« (oláhosítás miatt) czimnen a publicisztikus irodalmat megajándékozta, méltán megérdemlik, hogy névszerint is föl-említessenek, ennél ékeesebben szóló bizonyítékát mi a magunk részéről úgy sem adhatjuk irántok való elismerésüknek, melyet a hazafias vállalat támogatásával méltán kiérdemelnek. Ujabbán közvetlenül a szerző öl szerezték meg az említett könyvet:

Gr. Degeföld József (főispán ur), dr. Wolafka Nándor (r. kath. püspök ur), Szarukán Zoltán (kir. táblai jegyző ur), dr. Öreg János, dr. Bartha Béla, Liszka Nándor, dr. Bacsonyi Lajos (jogasád. tanár urak), dr. Rozsa Miklós (orvos or), dr. Körössy Kálmán, dr. B nedek János, dr. Bakonyi Samu (ügyvéd urak), »A kollegiumi nagy könyvtár, Jablonczay Kálmán ur (Margit gózfürdő igazgatója), Döczy Emil (ügyvédjelölt ur.)

* **Olvasóközönségünk figyelmét** felhívjuk dr. Kósa Zsigmondné »Képzeliük el a többi« cz. rendkívül érdekes elbe-

szélésére, mely a legkitünőbb francia írók egyike «Jean de la Brete» után van magyarra lefordítva.

E mű közlését lapunk «Carnok» rovatában holnap már megkezdjük.

* **Joggyakornoki állások.** A debreczeni ev. rcl. jogakadémia dékánja ez uton is felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy hozza a temesvári kir. tabla elnökötől pályázati hirdetmény érkezett, melyszerint a fehértemplomi kir. törvényszéknél egy, a temesvári kir. törvényszéknél egy-egy 500 frttal s-géldíjazott joggyakornoki állás van üresedésben. A kélelően felszerelt kérvények a bírói ügyviteli szabályok 5. §-nak megfelelőleg f. evi október 20-ig a nevezett kir. tabla elnökénél nyújthatók be. Amennyiben jogtudományi aliamvizsgálatot tett pályázók nem jelentkeznek, úgy bizonyítványt nyert egyének is kinevezhetők.

* **Meghívás.** A színhazi bizottságnak szept. 27-en, kedden d. u. 3 órakor a város-ház nagy tanácstermében tartandó ülésére Komlóssy Arthur főjegyző és bizottsági elnök a meghívókat ma és tegnap szétküldötte, de ezenkívül lapunk útján is felhívjuk a gyűlésre az érdeklődők figyelmét. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. A nepenek tarsulatok megadótatása tárgyában véleményadás. 2., Komjáthy János színigazgató jelentése és kérelme. 3., Dobieczki Sandor és Dr. Békányi Miklós uraknak páholyberleti ügyében beadott felszólamlása. 4., Borsy Lajos czukrász kérvénye. 5., A színház jövőbeni berbeadásának pályázati feltételeiről készített albizottsági munkálatt tárgyalása. 6., Folyó ügyek és netaláni indítványok.

* **Eljegyzés.** Epstein József h.-nádudvari gözmalom eljegyezte Guttmann Vilmos t.-Polgári földbirtokos leányát Herminát a kisasszonyt.

* **Szüreti ünnepély.** Schaff János előnyös hírnevű tánczmester tánczal egybekötött kedélyes szüreti ünnepélyt rendez a «Korona» című táncsteremben 1898. évi okt. 16-án vasárnap. Bielepti-díj 1 korona.

* **A színeszeti kiállítás** emtektárgyai újabban a következő küldeményekkel gazdagítottak: K a i c s k i Ernő ur — Helveti Laura, Blaháné Lujza és Paulai Edéne színes nyomtatu arczképet küldötte be; K u t a s i Imre ur Lendvai mint Bod (Vörösmartí Marót banjából), Reményi Ede nyomtatu arczképet s «A tetített beteg kisasszony», vagy a derék orvos 3 felvonásos vigjátékot, mely Kolozsvarott és Szebenben 1795-ben jelent meg nyomtatásban; T ó t h Lajos ur egy 60-as évekkben készült nagy fényképét a debreczeni allandó színháznak — előtte 10—12 tagból álló színeszecsoporttal (közöttük Vidor Pál stb. öreg alatt síra fakereiben; V a d o n Zoltán ur — Hubainé, Bárdi, Torók é, Szakáli Rozsa és két ismeretlen színész látogatójegy alakú fényképét; mélt. S z é l l Farkas kir. tablai h. elnök ur — egy Kiss Balint-fele festmény után készített rézmetszetű kis képet, mely Parázso Jánosné Nádudvari Kriszti magyar színésznőt ábrázolja, továbbá Lendvai és fia s Egressy Gábornak Barabas-féle metszetű arczképét volt szives beküldeni; mélt. Baró J o z s i n c z y Miklósné urhölgytől két érdekes emtektárgy érkezett be: egyik egy selyem színlap 1872. jan. 1 ról, R-kovszki Daniél kitüntetése alkalmával: «Az öröm ünnepep vigjáték 1 felvonásban és a Parkák (nema képlet) s karénekek, — a másik szinten selyem színlap. G r ü n w a l d József ipar és keresk. kamarai s. titkar ur T ó t h Ede színmű-iro Blaha Lujza fényképét és ifj. S z é l l Sándor ur a debreczeni allandó színház megnyitása alkalmából készült fekete-ermet, a deb. színház nyomtatu rajzát s 8 drb. viaszkariva alakú fényképét küldöttek be.

* **Diák tometés.** Komor gyaszmenet volt végig szombatn d. u. 4 órakor a Nagy-Csapó utcán, végső útjára kísérve egy kisenvedett ifjut, Polgári Gyula gym. VII. o. tanulat. Bagyadtan kísérték szerető osztálytársa, S. Szabó József és Kulcsár Endre, az elhunyt kedves tanarainak elén. Valami titkos

fájdalom borongott mindenki lelkében, valami zúgolódás lopozott minden ajakra a végzet ellen, hogy mért kell oly korán lefontnyadni a bimbónak, mert nem fejlődhetett virággá s a virág mért nem érlelődhetett gyümölcsösé? A suttogó őszi széllel olyan titokzatos harmoniába szövődtek a felszökő sóhajok! Mindenki gyszolt benne valamit, tanarai a szorgalmas tanulót, a tehetséges ifjut, tanuló tarsai a jó barátot, a szeretett pályatársat, a szüők meg egyetlen gyermeküket, életüknek legdrágább szemefenyét. A főgimn. önképzőkör tegnap gyűlésében elhatározta, hogy jkőnyvilég örökíti meg faradhatlan munkásának emlékét. Tanarainak, tanuótársainak meg szívükben, lelkükben van, emlékét sokszoros megelegedéssel zárják oda, a honnan nem tépheti ki más, csak a sírhalm. Beke hamvaira!

* **Sorozásra jövő ifjak figyelmébe.** A városi tanács katonai és metőségi ügyosztálya felhívja mindazon debreczeni és mas községbeli illetőségű állitas és nepfőkölő köteles ifjakat, kik az 1876, 1877, 1878, 1879 és 1880. évben születtek, hogy az összeírásuk véget a katonai és illetőségű ügyosztálynál (Hungaria palota II. emelet 16. ajtó naponta 8—12 óraig) legkesőbb f. evi november hó 30-ig annyival is inkább jelentkezzenek, mert a ki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyözhetetlen akadályok hatráitattak volna elmulasztja, kihágást követ el, és 5 forinttól 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

* **A debreczeni ref. főiskola** igazgató tanácsába a tanító-képezde tanárkara S o m o g y i Pált, a főgimnázium pedig K. K i s s Józsefet választotta be 6 év e. A főisk. tanárkarokat tehát: K o v á c s Sándor dr. akadémiai, C s i k y L. theol. dékán, S i n k a S, főgimnáz. igazgató, K o v á c s Lajos képezde igazgató, továbbá S a s s B. theol., B a c z o n i Lajos jogtanárok s a már fentemlitett hét tanár fogjak képviselni.

* **Az amerikai magyar ref. egyház** megy a pittsburgi lelkeszi állásra K o n y h a Pál nagy-boszvai, — a c k v e l a n d i lelkeszi állásra pedig K o v á c s István abau-baktai lelkeszetek hívta meg.

* **Kihalászott kutya.** Mulatságos históriának voltak szemtanúi ma reggel mindazok, kik a nagytemplom felé jártak. A templom melletti csatornából ugyanis a jaro-kelők egyike gyermekirashoz hasonló kinos nyöszörgést hallott. Rémülten kiáltotta el:

— Gyermek a csatornában! Meggyilkoltak egy gyermeket!

A nagy larmára óriási csődület támadt, mely még a közlekedést is elzarta. Nagysokára rendőr is előkerült, kinek segítségével hozzá-kezdtek a mentési munkálatokhoz. — Mély csöndben, visszafojtott lelekzettel és elszorult szívvel leste a publicum a mentés eredményét. S ime a csecsemő teteme helyett, egy szükölő nyöszörgő kis mopszi kutya került a napfényre, kit valamely lelketlen ember dobott a csatornába. A közönség megkönyebbült szívvel oszolt szét, nagyban tárgyalva a tragikomikus esetet.

* **Elmaradt jegyzői vizsga.** A megyénél holnapra voltak kitűzve a jegyző vizsgák, de mivel a két vizsgázó ma visszalépett, — a jegyzői vizsga holnapról elmaradt.

* **Lövöldénk köréből.** 1898. szept. 25. tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: Legjobb mélylövessel Szabó Sándor 2 koronát, legtöbb körlövessel Fürst Ödön 4 koronát.

* **Hajduvármegye állategészségügye.** H.-vármegyében a múlt héten e következő állatbetegségek fordultak elő:

L e p f e n e: Balmazújvároson 2 udvaron, H.-Szoboszlón 2 udvaron. Donyeshaton 1 udvaron, összesen 3 közegyen. 5 udvaron, V e s z e t t s e g: Szovathon 1 udvaron, összesen 1 közegyen 1 udvaron. T a k o n y k o r é s b ö r f e r e g: Földesen 1 udvaron, Mike-Péresen 1 udvaron, összesen 2 községben 2 udvaron. R ü h k ö r: H.-Nánáson 1 udvaron. S e r t é s v e s z: B. Újvároson 4 udvaron, Földesen 16 udvaron, Hajdu-Böszörményen 1 udvaron, Hajdu-Hád

házon 1 udvaron. H.-Nánáson 1 udvaron, H.-Szoboszlón 7 udvaron, Kabán 5 udvaron, Nádudvaron 5 pusztán, Püspök-Ladányon 3 pusztán, Szovathon 1 udvaron, Tetetlenen 2 udvaron, összesen 11 községben.

x **Osztály sorsjegyek** a III. sorsjáték I. osztályára $\frac{1}{1}$ 6 frt, $\frac{1}{2}$ 3 frt, $\frac{1}{4}$ 1 frt 50 kr, $\frac{1}{8}$ 75 kr. Újságíró sorsjegyek 6 huzasra 1 korona 100.000 korona főnyereménnyel. Allam sorsjegyek 200.000 korona főnyereménnyel 2 frtért. Valamint minden huzasra mindennemű igervernyek kaphatók Schwartz Daniél dohány-tözsdejében a «Bika» szálló épületében.

Távirat.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, szept. 26. (A Debr. ered. tav.) A képviselőház mai ülésén L a n g elnök az indítványozta, hogy a királyné emlékének törvénybe iktatásáról szöve javaslatot esütörtökön tárgyaljak, addig pedig ne tarssanak ülést. P o l ó n y i elfogadja az indítványt, de figyelemzetti a kormányt, hogy kötelessége volna gazdasági berendezkedés dolgában javaslatot beterjeszteni, nem pedig szüneteket tartani. Beszédét a következő notaval fejezte be: «Banffy Dezső az izente, elfogyott a regimentje, ha még egyszer azt izeni, akkor nek el kell menni!» Polónyinak ez a rögtönzései óriási derűtséget keltett a Házban.

Ezután P e r c z e i belügyminiszter válaszolt A p p o n y i nak a választási törvény reformra vonatkozó interpellációjára. Beszédében kifejtji, hogy a kormány más, nem kuliai birakodási törvényben lefektetett mód szerinti javaslatot fog beadni.

M ó c s y nak a Lepsényi ügyben hozza intézet interpellációjára azt felelte, hogy a rendőrség L e p s e n y i megeretése alkalmával — semmi mulasztást nem követett el.

B a n f f y miniszterelnök ma válaszolt V i s o n t a y interpellációjára. Válaszában elmondja, hogy bekejavaslatát a külügym. nagy rokonszenvvel fogadta és ő felsége támogatását tudatta az orosz udvarral. A konferencián a monarchia részt fog venni. B a n f f y kijelenti, hogy G a i u c h o v s k y külügyminisztert a legerélyesebben fogja támogatni.

A Ház mind a három választ természetesen tudomásul veszi.

CSARNOK.

Kamarilla.

— A „Debreczen” eredeti czikke. —

Irta: **Tyrtaeus.**

Mottó

„Élt egy nép a Tisza táján,
Ézred évig Iomhán, gyáván”

Hol a Tisza és Duna összefoly
Lakik egy nép ezer év óta mar
Sokat gyötörte századokon átál
Ozman török, kutyafejű tatár.
... De mikor önfia is kardot rá ntolt
S testvére ellen harczott botorul:
Az öreg I-sten türelmét elveszte
S egy Rémet*) hecczelt reá ostorul.

És ez a Rem dicső feladatának
A legpimaszabb módon meglelt,
Megfoghatatlan rafineriával
Századokon át czivodott, perelt —
A magyar nemzet végre megsokalta
S elkekeredve ugy verte nyakon:
Hogy összerokadt a szemtelen pára
Mint egy toglóval lesújtott barom.

Aztán hogy egy kissé eszmélni kezdett,
Magát gondolta s ujra visszatért

* Ez a rém a bécsi Kamarilla.

S a nemes lelkű megsértett magyartól,
Pimaszságáért bocsánatot kért,
... »Jól van S ó g o r, ime én megbocsátok,
De máskor úgy told ide képedet,
Hogy ha meg egyszer arczátlankodsz velem,
Kutyák isszák meg hitvány véredet!»

... »Értem instálom!» szolt megszegyenülve,
És esküdözve átkozta magát,
Hogy ő ezentul soha át nem lépi
Aljas szándékkal a magyar határt,
Ha kérni fog is kölcsön egyszer-máskor,
Becsületesen visszafizeti,
Szent lesz ezután előtte a »másé«,
A tisztességet most már ismeri!»

Magyar nemzet ezt szóról-szóra hitte
S a hízogóval szent frigyét kötött,
Megosztá véle századokon által
Minden falatját — ha szűkölködött.
... Aztán mi történt idők elmúltával!
A miről senki nem is álmodott
Felyült a szeme a kebelbarátnak,
Szemtelenne vált — elaljasodott!

Hízogó szókkal, ígéretekkel
A magyar néptől kölcsönkért sokat
S végül Egeket káromló esküvel
Megtágadta a — tartozásokat.
A magyar nemzet méltó haragjában,
Gigaz öklével úgy verte nyakán,
Hogy összerokkadt az arczátlan pára,
Mint egy taglóval leütött barom!

Aztán föleszmélt . . . s a mint átgondolta,
Hogy miért kapott kétszer nyaklévest,
Őn ön arczátlanságán »zörnyűködve,
Hajaj-füet es nagy szemet mereszt;
S szemrehányóan így szól önmagához:
»A föld színén a fenyés nap alatt,
Én, egyedül Én . . . czinkostársak nélkül
Legaljasabbá tettem magamat!

»Mást, hogyha éhség üzött koldulásra
S idegen kézből kapott kenyeret,
Mégköszönte a nemeslelkűseget
S megcsókolta a jöltevé kezét . . .
— Én, ha jóllaktam kikunyoralt konczon,
A húst leragtam s a mi eszt maradt
Mehajigáltam véle jöltevémet,
Én, legaljasabb itt a nap alatt!

»Mas ha kölcsön kért, — visszafizetéskor
Halas köszönet hangzott ajakán,
Ezer örömmel fizetett kamatot
A becsületes használat után . . .
— Én, a kölcsön kapott pénzt hogy használtam?
Kovacsoltattam gyilkoló vasat,
Hogy adósságom mielőtt lejárna,
Kegyessé jöltevémet! — elnémítsalak!

»Tudom, hogy olyan Isten nincs az égben,
Ki Mindezekért megbocsátana,
Lemo-hatatlan az én gaz lelkemről
Undok tetteim nagy gyalázata . . .
Isten nem sugall ilyet halandónak,
Mint a minőket véghez vittem Én,
Isten utain nem járhatok többé
Pokol s Kárhozat árnya int felem!

»Pokol Kárhozat — titeket imádlak,
Nektek esküszöm arra e — napon,
Hogy a megkezdett undok aljaságot
Vak buzgalommal tovább folytatom,
Pokol, Kárhozat, rimánkodva kérlek,
Hogy két szellemtől óvj meg engemet;
»Rakóczy» . . . »Kossuth« akik büntetésül
Leütöttek mint orczátlan legyet!»

De másodszor is föl birtam eszmélni,
Meg segített egy drága jó barát
Ki velem együtt aljasság után él
S most még rutabbá sarazta magát, —
Főlemelt a sárból ahol feküdtem,
— Oh hogyha ismert volna engemet,
Abb' a verembe a hol eviczkéitem —
Taposta volna undok lelkemet!

»De hala néked Pokol és Kárhozat
Jó egészségben tovább élhetek
S orczátlanságom diszkoszorujához

Még sok dögvészes burjánt téphetek, —
Ha Magyarország harmadszor nyakon üt
Aljasságomért . . . tudom meghalok . . .
Akkor legalább lesz babérkoszorú
Melyen pokolban — talán — alhatok!

... És most előre! csalogat a pálya
Magyarországgal új frigyét kötök,
Még most . . . utószor . . . sikerülni fog tán,
— Mert ki a magyar szivhez könyörög,
Az nincs elveszve még a vérpádon sem
Bár megutálta az egész világ,
Bár éhhalálra ítélte az Isten
... A magyar nemzet mégis enni ad!

»Ha én könyörgök rimánkodva hozzá
Szemből tudom részvétkőny pereg
Es elfeledve minden aljasságom
Ismét keblére szorít engemet
Es míg könnyezve a meghatottságtól
Hálálkodással esókolom meg őt:
— Egyik kezemmel törömet használok
S szíven döföm a kegyes jöltevé!

»Ha majd véresen vonaglan látom
— Ez lesz a legfőbb élvezet nekem,
Nyugodtan megyek az akasztófaig
Ha e hivatást teljesíthetem!
Es végre kélyes diadal mámorral
Térek poko ba Én, a szörnyeteg . . .
Kinek megérkezését Pokolország
Ádáz torokkal — üdvözölheted!

»Ezzel véget ér földi hivatásom —
H gy aztán mi lesz újabb programom,
Afelett majd a pokol mély gyomrában
Akasztás után, gondolkozhatom!
... És most előre . . . sirni könyörögni
S gyorsan gyilkolni . . . Ez földi cél.
Aljas utamon halátlanság, vérszomj
S jelentelenség ördöge kísér.»

És ugy is tett a legujabb időkig,
Mint a pokolhoz ígéréte szót,
Zokogva, sirva járult a Magyarhoz,
Ki hozzá mindig nemeslelkű volt;
— Esküdött az ég szent boltozatára,
Mely bünbánattal rimánkodott, sirt,
S a magyar szeme részvétkőnybe lábadt
S reszkető karja ölelésre nyílt!

Az aljas Ré m elborzadt önmagától,
Keze reszketett, szíve elszorult
S ragondolván orgyilkos szándékára,
Fájt lelkének, hogy olyan ujonorult.
... Három évtized óta tévovázik . . .
Nem tudja mihez tartani magát,
Két Demon áll előtte — mindeniknek
Hallgatnia kell bűvös szózatát.

... Az egyik a megtérés, a bünbánat,
Mely egy hatalmas Istenről beszél,
Kinél minden bűnös üdvét találhat,
Ha a becsület ösvényére tér.
... A másik Démon, pokol undok szörnye,
Mely esküjére figyelmezteti,
Boldogságról nem szól, hanem a helyett
Rengeteg kincset emleget neki!

Az aljas Ré m nem tudja mit csináljon
S a magyarhoz reszketve közelit,
De bár irtózik még a gyilkolástól,
Később bizonynyal ravetemedik.
... Vigyázz Magyar! ne tárd oly önfeledten
Hű ölelésre hatalmas karod,
Jobb ha ököre görcsölődik kezed
S ez aljas kigyót — agyontaposod!

Az érdemrendek és rendjelek

A »Debreczen« számára, P. n. L. után
irta: — a — r.

Erzsébet, feledhetetlen királynéknak tiszteletére **Erzsébet-rend** alapítása alkalmából, amelylyel a király, a valódi hitvesi, anyai, női és királynéi érdemek oltárára tette le a legnemesebb áldozatot: talán nem lesz felesleges a »Debreczen« olvasói előtt valamit közölni a rendjelekről.

A világi rendjeleket a középkori egyházi rendek mintájára alapították leginkább uralkodók, kivált a XIII-ik század óta. Ezeknek ebben az volt, hogy a lovagokat szorosabban magokhoz kapcsolják, érdemeik olcsóbb megjutalmazásával; kiváltképpen ott, ahol nagyobb jutalmazás, birtokok adományozásával nem állott rendelkezésükre.

Magyarországon, ahol a királyoknak módjokban állott az érdemet földbirtokkal jutalmazni: a rendek alapítása és rendjelek adományozása nem is volt divatos csak az idegen, luxenburgi házból származott Zsigmond király, aki egyszersmind római-német császár is lett, tett kísérletet azt hazánkba is beplántálni, a S á r k á n y rend alapításával — 1408, Dec. 12, Azonban, amennyiben már előbb, az ezerháromszáz évek utolsó tizedében is vannak e rendnek nyomai, úgy tarthatjuk, hogy amaz év és nap tulajdonképpen a rendnek vagy végleges szervezését, vagy csak megújítását jelentti.

A rend alapítására Zsigmondot egyházi, t. i. a husziták elleni buzgalom vezette. A rendkereszt hozs-aga aljáról egy sárkány függött, magának a keresztnek hozs-ágán: »O quam misericos est Deus«, kereszt-ágán pedig: »Justus et ptiens« jelmondat volt.

A rend tagjai két osztályt képeztek. Az első osztály tagjai csak huszonnégyen lehetek, akik a teljes rendjel-kereszt és sárkány együttviselésére voltak jogosultak; a második osztályba tartozók pedig csak a sárkányt kereszt nélkül, hordhatták.

A rend korunkra nem maradt által.
Meg kell különböztetni ettől a kínai császári sárkány érdemrendet, amelyet Kuangsi császár csak 1882. febr. 7. alapított egymástól nagyon különböző öt osztályban; s amely a roppant keleti császárságnak egyetlen rendje.

Az a majdnem számtalan érdemrend, amelyke a korunkban megkülönböztetett halandók tartoznak s rendjeleit fitogtatva szokták viselni, alig valami kivétellel a történeti ujkorban keletkeztek s egyik a másikat túlhaladni akarja díszítésében úgy az érdemkeresztnek, mint a rendi ruházatnak, egészen a tarkabarkaságig.

A már megszűntek kívül körülbelül még ma is megérvő 300 érdemrendből a föld minden országának van kisebb nagyobb része. Nem mentek e fényűzés-számba menő alkotásoktól meg a köztársaságok sem; de kivált a fejedelmecskék, ha valami országocskába juthatnak, mindjárt megalapítják a magok rendjét, amelynek rendjeleit aztán ujon-utafélén osztogatják, még olyanoknak is, akik szivesebben vennének valamely pénzt, vagy pénzre felváltható jutalmat. Talán csak a szabad Svájc tekinti az érdemrendeket oly csecsebecskének, amelyekhez a szabad polgár érdemeinek semmi köze, aki érzi, hogy jutalom nélküli teljesítése a kötelességeknek a legnagyobb érdem mind emberiségi, mind hazafi szempontból.

Tér szűke miatt csak nagyon felületesen majdnem csak névleg soroljuk fel földrészek és országok szerint az érdemrendeket azért, hogy legyen fogalmuk olvasóinknak, mennyire kedvelik a hűség vásárat általában császárok, királyok, fejedelmek, uralkodó hercegek, abszolút Államok, alkotmányos monarchiák, még köztársaságok is.

I. Afrikában:

A) K o n g ó a l l a m: 1. Afrikai csillag-rend. 1888. 2. Királyi oroszlanrend. 1881. 3. Kongó állami szolgálati csillag. 1889.

B) L i b e r i a: 1. Liberiai jótékonyági rendj. 1879. 2. Lone-Star-érem.

C) T u n i s z királyság: 1. Husseinite-rend. Szádi Ahmed bej Szaitán-alap. 2. Ahmed-el-Aman-rend, az előbbi. 3. Nisau-el-Ifikhar-rend, az előbbi.

D) Z a n z i b á r szultánság: Sugárzó csillagrend. 1875.

II. Ázsiában:

A) B i r m a királyság: Arany nap rendje. Alapítási ideje ismeretlen.

B) J a p á n i császárság: 1. Krizantemum rend. 1877. 2. Pallovia naprend. 1888. 3. Fülkő nap rendje. 1875. 4. Tükör rend. 1888. 5. Aranykánya rend. 1890. 6. Korona rend, Női érdemrend. 1888. 7. Mentési érem. 1881. 8. Japán császári öröskeresztesgyesületi rendjel. 1887. 9. Japán császársági emlék-érem. 1889.

Ime az európai kulturával a rendjelek támadnak és rohamosan szaporodnak is.

C) D s o h o r - J o h o r e - s z u l t á n s á g.
Johorei házi rend.

D) K h i n a császárság:

Sarkányrend. 1882. Lásd a cikk kezdetén.

E) K a m b o d z s a királyság:

Kambodzsai rendjel. 1864.

F) P e r z s i a királyság:

1. Ali rendjel. Alapítása ismeretlen s egyedül a S. h viseli.
2. Nap és oroszlán rend. 1808.
3. Nesane-Affab. Női rendjel. 1873.
4. Tudomány és művészeti érem. 1851.

G) S z i á m királyság:

1. Szent rend. 1869. 1879.
2. Maha Chakri rend. 1884.
3. Családi rend. 1873.
4. Fehér elefánt rend. 1861.
5. Sziámi koronarend.
6. Tudomány és művészeti érem. 1887.
7. Dush-Mala érem. 1882.

III. Amerikában:

A) B o l i v i a királyság:

Becsület vagy Bolívar rend. Állítólagos 1836.

B) B r a z i l i a, előbb császárság most köztársaság:

1. Cruzeiro kereszt rend. 1820.
2. I. Pedro rend. 1826.
3. Rózsarend. 1829.
4. Krisztus rend) voltaképen portugál rend
5. Aviz rend) s innen az uralkodó házzal szállt át Braziliába.
J. Sz. Jago rend) L. Portugalia alatt.
7. Columbus rend; megszűnt 1891.

C) C h i l e köztársaságnak állítólag van egy Perez elők által alapított rendje.

D) Észak-Amerikai E g y e s ü l t - Á l l a m o k n a k csak egy két osztálylyal bíró Mentésérti érme van.

E) H a i t i köztársaságnak most nincs, de császárság korában volt: Sz. Fausztin és Becsület rendje.

F) H o n d u r a s köztársaság:

Santa Rosa rend. 1868.

G) M e x i k ó volt császárság, most köztársaság:

Mexikói sasrend. 1865. Alapította Miksa császár.
2. Guada'upi Mi asszonyunkról nevezett rendjel. 1853.
3. San Carlos rend. 1865. Alapította Miksa császár.

H) N i c a r a g u a köztársaság:

San Juan, máskeppen Grey-Town rend. 1857.

I) V e n e z u e l a köztársaság:

1 Bolívar rendje. 1854. 1881.
Érdemrend. 1861.

IV. Ausztrália-Polynésziában:

H a v a i királyság:

1. Kametrameha érdemrendje. 1865.
2. I. Kalakaua érdemrendje. 1874/5.
3. Havai koronarend. 1882.
4. Kapiolani rend. 1880.
5. Oceánia csillaga. 1886.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

Rózsavölgyi és Társa cs. és kir. udvari zenemű nagykereskedése a napokban egész csomó új kiadvánnyal gazdagította a hazai zeneirodalmat. Első helyen mindjárt a kitűnő zeneszerző Camillo Linka új dallamos kerengőjét említhetjük, a Primadonna Valsét. A pompás újdonság méltán sorakozik Camillo Linka eddigi közkedveltségű szerzeményeihez s bizonyára szívesen vette az is, a kinek ajánlva lett: Splényi baróné, Bláha Lujza asszonynak, a magyar nemzet csalogányának. Ára 2 korona 40 fillér. Geiger A. kir. udvari tyrolienne-je: dal a kis unokához könnyű, kellemes dallamos munka, egy bájos gyermek képpel a czimlapon. Kutschera Alvis, a legnépszerűbb kupletszerző ismét egy bohó ötletes dallal lépett elő: Na nu Herr Professor Schenk! melyben a tudós tanár új találmányát figurazza ki. Ára 1 korona 50 fillér. Kerner József a 66. gyalogezrednek egy talpalávaló kitűnő indulót komponált, melynek ára 1 korona 25 fillér, legvégül a «Magyar dalok és Népdalok» gyűjteményének 4. évfolyamában a 9., 10. szám alatt két pompás új magyar nóta jelent meg. Az egyik Kövedy J. szerzeménye. Akárhány barna lány, a másik vígan vannak lenn a faluban, ismert kitűnő népdal. Berényi Lajos zamatos átiratában a füzet ára 1 korona.

Ajánljuk ezen új kiadványokat olvasóink szíves figyelmébe.

A mutatóvív példányt Rózsavölgyi és Társa cs. és kir. udvari zenemű nagykereskedés kiadóhivatalának (Budapest, Kristóftér 3. I. em.) kérjük czimezni.

Örült-e vagy szent? A modern drámának egyik elsőrangú mestere Echegaray. A színpadi hatásnak nemcsak külső eszközeit használja kitűnően, hanem jól ért ahhoz is, hogy kell érdekesen és jellemzően megírni valamely darabot. Az «Örült-e vagy szent», mely most a Franklin-Társulat Olcsó Könyvtára legújabb füzeteként (1068—1069. szám.) Huszár Vilmos kitűnő fordításában megjelent, első darabja a nagy spanyol drámaírónak, melylyel neve világhódító utra kelt. A mély pszichologia, mellyel alakjait élénk állítja és maga a nagy problema, melyből a dráma kiindul, párosulva dialógjainak finom költői szépségeivel: a darabot mint olvasmányt is felette érdekessé avatják. A darab már előadása előtt is nagy port vert föl a lapokban, mert két színház is vetekszik színrehozatalában. Ez a fordítás az, melyben Echegaray drámáját a Nemzeti színházban előadják. Aki előre megismerkedik vele, csak annál inkább fogja élvezni ritka költői szépségeit. Ára 20 kr. és minden könyvkereskedésben megszerzhető.

Nyílt-tér

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specificus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borvíz.

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Egy világos nagy szoba és egy 2 szobából álló garcon lakás a főtéren kiadó.

Ugyanott egy jó családból való fiu tanulóul felvétetik. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Magas jutalékban

része sülnek megbízható szolid ügynökök, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. — Ajánlatok »Mercator« czímen: **Eckstein Bernát** hirdetési irogájában Budapest. V., Fűrdő-utca 4. intézendők.

tetszés szerinti nagyságban **privát-fogyasztóknak postabér-, vámmenten és háshoz szállítva.**

— Az utolsó idény maradék selymei: —

mintegy 300 drb Dupla Foulard-selyem méterje 65 kr csak marine-kék- és fekete alappal

200 drb fekete damaszt selyem 1 frt 15 kr

200 fekete Armure Royale és

Merveilleux Duchesse 1 frt 25 kr

700 drb különböző maradék 1-, 2-, és 3 színben, selyem damaszt, bál- és tarsasestélyekre való selymekből stb.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó
Zürich. **Henneberg G. selyemgyárai**

Selyem-végeladás

blousok és ruhákra — a gyárból!

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levéloríték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Stjegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.